

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 15 februari 1934 kl. 11.30 f. m.

Memorial, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1933.

1926 års riksdag uppdrog åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i huvudsaklig överensstämmelse med en i bankoutskottets utlåtande nr 23 omförd, av tillkallade kommitterade uppgjord plan låta utgiva ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen, avsett att hugfästa femhundraårsminnet av den svenska riksdagens tillvaro. Samtidigt bemyndigade riksdagen fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för ifrågavarande ändamål använda ett belopp av 240 000 kronor.

Efter framställning av fullmäktige i riksgäldskontoret har sedermera 1930 års riksdag bemyndigat fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för tryckning av ifrågavarande verk använda ett belopp av förslagsvis 80 000 kronor.

I enlighet med ovannämnda kommitterades förslag hava fullmäktige i april 1926 tillsatt en redaktionskommitté för ifrågavarande verk samt till ledamöter i denna kommitté utsett fullmäktiges ordförande K. E. H. Hildebrand, f. d. generalkrigskommissarien K. V. Rydén, riksarkivarien H. K. H. Almquist och professorn A. K. A. Brusewitz. Kommittén har i sin ordning uppdragit åt landshövdingen N. Edén att utöva den närmaste ledningen av arbetet.

Sedan herr Rydén den 14 september 1930 avlidit, hava fullmäktige i hans ställe till ledamot i kommittén utsett redaktören, numera statsministern P. A. Hansson.

I bankoutskottets omförmälda utlåtande år 1926 förutsattes, att redaktionskommittén skulle till fullmäktige avgiva årsberättelser över sin verksamhet, vilka sedermera skulle tillställas bankoutskottet, samt att kostnaderna skulle i nämnda berättelser närmare redovisas.

I anledning härav har utskottet från fullmäktige med skrivelse den 25 januari 1934 fått emottaga redaktionskommitténs berättelse över kommitténs verksamhet under år 1933.

Nämnda berättelse, vilken såsom bilaga fogats vid detta memorial, har utskottet ansett böra bringas till riksdagens kännedom; vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 15 februari 1934.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 8.

Bilaga.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Redaktionskommittén för utgivande av verket om Sveriges riksdag får härmed avgiva redogörelse för sin verksamhet under år 1933.

Kommittén har liksom förut fullföljt sitt arbete såväl vid formliga sammanträden — under 1933 till antalet sex — som genom samråd under hand med verkets redaktör och författare samt granskning av korrektur å partier, som uppsatts till tryckning.

Bland de engagerade författarna hava tyvärr på senhösten 1933 två nödgats anmäla sig förhindrade att utföra sina avsedda delar i arbetet, nämligen utrikesministern Rikard Sandler, vilken enligt planen skulle i bandet om riksdagens finansmakt (efter 1865) bidra med en framställning av budgetens utarbetande, samt undervisningsrådet Arthur Thomson, som hade åtagit sig behandlingen av sammanjämkning och gemensam votering. Excellensen Sanders ämne har övertagits av huvudförfattaren för bandet om riksdagens finansmakt, professor Nils Herlitz, och byråchefen Einar J:son Thulin har åtagit sig att i undervisningsrådet Thomsons ställe författa partiet om sammanjämkning och gemensam votering.

De delar av verket, vilkas fullbordande enligt föregående årsredogörelse ställts i utsikt till våren och hösten 1933, hava på grund av olika hinder för respektive författare blivit ytterligare fördröjda. Emellertid har professor Nils Ahnlunds stora band om riksdagens historia 1592—1672 mot slutet av året kunnat utgivas av trycket, under titeln Ståndsriksdagens utdaning 1592—1672; professor Fredrik Lagerroths, rektor J. E. Nilssons och lektor Ragnar Olssons framställning av frihetstidens riksdagshistoria — Frihetstidens maktägande ständer — tillsammans två band, föreligger i andra korrektur, och detsamma är förhållandet med docenten Erik Fahlbecks band om Ståndsriksdagens sista skede 1809—1866. Dessa tre band kunna sålunda

inom kort utkomma. Av verkets förra huvudavdelning, riksdagens historia intill 1809, återstår därefter endast arkivarien Tor Bergs volym om tiden 1521—1592. Ett första parti av denna är inlämnat i manuskript, och utskrivningen av återstoden pågår.

Även av verkets senare huvudavdelning hava flera partier blivit delvis eller helt färdigställda av författarna. Sålunda har professor Georg Andrén avlämnat början till sin teckning av tvåkammarriksdagens sammansättning, valrätt och valsätt, professor C. A. Reuterskiöld hela sitt parti angående riksdagssessioner och kammarplena efter 1866, docenten Tingsten en del av sin framställning om utskottsväsendet, professor Herlitz likaledes en del av sin teckning av riksdagens finansmakt samt professor Malmgren första delen av sitt manuskript om riksdagen och lagstiftningen. Reuterskiölds manuskript är uppsatt i första korrektur, sättning av Tingstens pågår och de övriga torde med snaraste kunna avlämnas till tryckeriet. Med återstående författare till den senare huvudavdelningen äro avtal träffade om manuskriptens avlämnande under våren 1934 samt i ett par fall till 1 augusti.

De terminer för färdigställande av författarnas bidrag, som från början varit kontrakterade, hava sålunda trots alla bemödanden från redaktionens sida icke kunnat hållas — något som väl över huvud taget torde vara vanligt i samlingsarbeten av här ifrågavarande typ. Arbetet med såväl redigering som tryckning kommer under sådana förhållanden tydligen att bliva starkt forcerat under år 1934. Kommittén håller emellertid självfallet fast vid att verket i sin helhet skall vara färdigtryckt till den vid dess planläggning bestämda tidpunkten, början av 1935.

Kommitténs kostnader för tiden 1 januari—31 december 1933 hava belöpt sig till:

för tre ledamöter i kommittén	kronor 1 500:—
» redaktören	» 5 000:—
» sekreteraren	» 2 500:—
» professorerna Ahnlund, Lagerroth, Montgomery och Reuterskiöld samt rektor Nilsson i utbetalt författarearvode	» 9 725:—
» ersättning åt professor Ahnlund för mistade avlöningsförmåner	» 2 000:—
» särskilda forskningsbidrag	» 1 200:—
» särskilda omkostnader (resekostnader och dagtrakamenten m. m.)	» 117:20
<hr/>	
Summa kronor 22 042:20	

Stockholm den 19 januari 1934.

Karl Hildebrand.

Axel Brusewitz.

Helge Almquist.

P. Albin Hansson.

¹ Enligt uppgift från riksgäldskontoret har totalkostnaden för kommitténs verksamhet intill utgången av år 1933 uppgått till 166 721 kronor 65 öre, däri inräknade dittills bestridda tryckningskostnader å 12 114 kronor 21 öre.